Skolinspektionen

Beslut

2013-02-07
Dnr 400-2011:6489

Stora Högaskolan
Rektor Benny Ankargren
benny.ankargren@stenungsund.se

Stenungsunds kommun
kommun@stenungsund.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisningen i samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7-9 i Stora Högaskolan i Stenungsunds kommun

Inledning

I detta beslut ges en sammanfattande bedömning utifrån kvalitetsgranskningens resultat. Vidare ges en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet. För en utförligare beskrivning av kvalitetsgranskningens resultat och Skolinspektionens bedömningar i sin helhet se bilaga 1, *Rapport efter kvalitetsgranskning av Samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7–9 vid Stora Högaskolan i Stenungsunds kommun.*

Sammanfattande bedömning

Granskningen av SO-undervisningen vid Stora Högaskolan visar på fler starka än svaga allmändidaktiska kvaliteter. Lektionsobservationer visar att lärandemiljön mestadels är trygg, stödjande och uppmuntrande. Observationer av lektioner visar också att det finns tydlighet i mål och innehåll i undervisningen, men att målen inte alltid tydliggörs för eleverna.

Lärarna förlägger undervisningen på en generell nivå där varje elev – förutom elever i behov av särskilt stöd – oavsett lärstil i huvudsak förväntas delta i samma övningar och lösa samma uppgifter. De flesta lektioner som observerats har karaktären av att alla elever arbetar med samma uppgifter, men med möjlighet till fördjupning. Lektionsobservationer visar också att det erbjuds alternativa lärverktyg eller hjälpmedel som elever kan använda sig av i kunskapsinhämtningen.

Granskningen visar att undervisningen i SO-ämnen inte alltid knyter an till elevernas erfarenheter och intressen och att eleverna i högst begränsad omfattning får vara med och påverka vad de ska arbeta med på lektionerna. Lektionsobservationer visar att lärare sällan låter eleverna utvärdera lektionerna för att ta reda på hur de tycker att undervisningen fungerat. Fokus ligger oftast på vad som ska göras och något utrymme för att reflektera över den enskilde elevens lärande ges inte så ofta. Konstruktiv återkoppling, där eleverna får reda på vad de behöver utveckla för att nå lärandemålen, sker till viss del när läraren går runt i grupperna, dock inte så ofta. Det förekommer inte i någon högre grad att lärare ger eleverna återkoppling om vad de behöver utveckla och hur de kan gå tillväga för att uppfylla kunskapskraven. Skolinspektionen bedömer utifrån de lektioner som observerats att lärarna behöver se över och förbättra arbetet med att låta eleverna bidra med egna kunskaper och reflektioner kring undervisningen samt kontinuerligt ge eleverna konstruktiv återkoppling på vad de behöver utveckla för att nå kunskapskraven.

De observerade lärarnas arbete med ämnesspecifika förmågor inom ramen för SO-ämnenas centrala innehåll uppvisar flera kvalitativt starka sidor. SO-lärarna ger eleverna förutsättningar att utveckla ämnesspecifika förmågor utifrån respektive ämnes centrala innehåll. Eleverna utvecklar ämnesspecifika förmågor

kopplade till exempelvis analys, reflektion, historisk referensram och historiska begrepp. Under de lektioner som observeras stimuleras dock inte den källkritiska förmågan hos eleverna i någon större omfattning även om elever i intervju säger att de brukar arbeta med värdering av texter och källkritik. Lärarna understryker ofta, enligt eleverna, att det är viktigt att vara källkritisk. Dock förekommer nästan inga sådana inslag under lektionsobservationerna.

Granskningen visar att SO-lärarna systematiskt följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå i individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen i samtliga SO-ämnen. Skolans kvalitetsarbete på skolnivå uppfyller dock inte fullt ut de krav som kan ställas på ett sådant arbete. Lärarna som undervisar i SO-ämnena utvärderar och utvecklar undervisningen, men det genomförs inte någon systematisk utvärdering av undervisningen i SO-ämnena på grupp- eller skolnivå.

Skolinspektionen konstaterar utifrån genomförda intervjuer att lärarna på Stora Högaskolan till vissa delar organiserar undervisningen så att eleverna får möjlighet att arbeta ämnesövergripande, dock utan att rektor påtalat vikten av att integrera ämnesövergripande kunskapsområden. Skolan arbetar ibland ämnesövergripande inom SO-ämnen, mellan SO-ämnen och svenska samt SO-ämnen och NO-ämnen. Däremot sker det ingen samordning för att integrera ämnesövergripande kunskapsområden, exempelvis miljö-, trafik-, jämställdhet, konsumentfrågor, sex- och samlevnad samt risker med tobak alkohol och andra droger.

Stora Högaskolans kunskapsresultat är överlag mycket goda. De senaste fem läsåren nådde mellan 96 och 99 procent av eleverna i årskurs 9 målen i SO-ämnena. I slutbetyget år 2012 hade 16,7 procent av eleverna betyget MVG i SO-ämnena. Det var stor skillnad i betygsresultat mellan flickor och pojkar. I blockbetyget för SO-ämnen hade 25,5 procent av flickorna betyget MVG medan endast 8,9 procent av pojkarna hade detta betyg. I årskurs 8 hade cirka 20 procent av eleverna betyget A i något av SO-ämnena vårterminen 2012.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Lärarna i SO-ämnen bör i ökad utsträckning låta eleverna utvärdera lektionerna för att ta reda på hur de tycker att undervisningen fungerar. Lärarna behöver förbättra arbetet med att låta eleverna bidra med egna kunskaper och reflektioner kring undervisningen samt kontinuerligt ge eleverna konstruktiv återkoppling på vad de behöver utveckla för att nå kunskapskraven (Lgr 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

- Undervisningen behöver i större utsträckning inriktas mot att ge eleverna förutsättningar att utveckla de ämnesspecifika källkritiska förmågorna i respektive ämne (Lgr 11, 3 Kursplaner).
- Skolan behöver följa upp, utvärdera och analysera kunskapsresultaten i syfte att utveckla undervisningen i SO-ämnena på grupp- och skolnivå. (4 kap. 3 – 5 §§ skollagen, Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling).

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2013-08-07 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat. Om åtgärder ännu inte vidtagits men planerats, ange gärna tidplan och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna.

Redogörelsen skickas per post till *Skolinspektionen, Box 2320, 403 15* eller via e-post, till *skolinspektionen@skolinspektionen.se*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr: 400-2011:6489) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Johan Dahl och juristen Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Gerhard Eriksson
Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1	Skolinspektionens rapport utifrån kvalitetsgranskning av samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7–9 i Stora Högaskolan i Stenungsunds kommun
Bilaga 2	Observationsschema
Bilaga 3	Resultatsammanställning elevenkät